

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Poggii Florentini Oratoris || Clarissimi, Ac Sedis Apo.||
Secretarii Opervm ||**

Poggio Bracciolini, Gian Francesco

Argentinae, 1513

VD16 ZV 12623

Leonello Esten[si] ad v[ir]tutes & humanitatis studia hortatoria

urn:nbn:de:hbz:466:1-14341

hanc scriberem epistolam / repetita in me suorum beneficiorum plurimas effudis-
se. Vale & tu quoque quem plurimum amavit.

Poggius florentinus insigni equiti domino Leo-
nelo Estensi virtutis cultori Salutē dicit plurimā.

Quāvis superfluum & pene arrogans videri possit: velle me vobis incitare egre-
giam animi tui indolem sua sponte ad litterarum studia ereciam atque incitatum:
amor tamen singularis erga te meus me cogit: ut non coartatione / attamen accla-
matione aliqua / sicuti publicis in ludis fieri videmus: prosequar te currentem ad
id certamen quod pulcherrimum omnium iudicat. Nam cum duplex sit ad veram glo-
riam & laudem cursus: alter per rei militaris exercitium: alter per otium litterarum:
non discutiam nunc uter alteri sit preferendus. Id vero constanter affirmo: & bellicā
disciplinam penitus nostris diebus extinctam / ut nulla solida laus ex ea ortiri possit:
illam qui quid fame & nominis apud posteros adepti sit / litterarum benefi-
cio cōsecutam, iacerent enim sepultae atque obrute ppetra oblivione Regum atque Im-
peratorum res gestae quātumvis illustres atque magnificae: quippe quae raro etatem ho-
minis excederent: nisi doctissimi virorum industria immortalitati dedicarent. Cō-
suecunt enim omnia & vetustate conficiuntur / quae doctorum hominum ingenio carēt.
Exiuncta & pene deleta iam fama est: licet infra quinque gesimū consistat annum
excellens illius Imperatoris quem Tamberlanū cognominā uerūt: cuius ope-
ra a deo p̄dara & egregia extiterit: ut cuiusvis eorum qui unquam fuerūt Ducū aut Im-
peratorū uerissime possint conferri. Expugnauit urbes plurimas arte ac natura
munitas. Saepius hostium exercitus innumeros proftrauit: quae draginta milia ho-
minū una adeo capto Duce qui magnus thurcus uocabatur deleuit, Maximas uas-
tauit nationes: regna plura in suam ditionem redegit. habuit numerū militū pa-
rem Xerxi. Militaris disciplina adeo uiguit in illo: ut castrorum ordo similis esset
compositae ciuitati. Nunquam comēatus tanto hominum numero defuit: nunquam ad uer-
sam experitus est fortunam: uerum qui caruit scriptorū luce. Memoriam tantū uis-
si paucissimi tam tenent: & eius gesta nulli / aut admodum pauci meminērūt. Quam
ob rem p̄dara oim ea debet haberi: quae ad aeternitatem sui nominis cōsequendā
nullius alterius egeat adminiculo: reliqua uero suo opere atque adiuuamento nitantur
atque consistant. Cum ergo omnes cogitationes & curas cōtuleris ad humanitatis stu-
dia & eloquentiae doctrinam: atque ad ea ita incumbas / ut etiam eos qui sunt ocio-
sissimi tua diligentia exupare uidearis: persevera queso & persiste in hoc tam egre-
gae uirtutis theatro / ex quo amplissimam glorię palmam sis cōsecuturus. Multos
egregios Principes post septingentesimū annum tulit Italia / qui sua aetate & pace
& bello claruerunt: at illorum nomen obscurū est atque aboletum: quoniam neque ipsi do-
cti extiterūt: neque a doctis posteritati tradita est eorum uirtus. Nostra quoque aetas
aliquos protulit minime cōtemnendos / quorum iam fama silentio obducta delites-
cit. Homerus enim Achillem cōsecrauit aeternitati: at nisi is extitisset: idem tumulus
ut inquit Cicero / qui corpus Achillis cōtexerat / etiam famam obruisset. Ita accidit
profecto: nullum uirtutis opus adeo excellens & eximium unquam fuit / ut eius nomen
suerit diuturnū: nisi doctrinae munere cōmendet memorie posterorū. Quā ergo
extimanda est litterarum facultas: quae gloriā praestat rebus gestis / & reddit homi-
nes imortales. Maximū & p̄cipuum locum sibi semp vendicauit militia & impe-
ratoria laus: sed manca quaedam res & infirma ad cōseruandā sui memoriam repe-
titur absque auxilio scriptorū / qui illam celebrem reddant. Nullū enim habent firmio-
rem excellentiū uirorū facta locum: nullum certamen tenent nisi quā litterarum ope
adipsam. Quis (ut Barbara omitam) Graecorū aut Romanorū gesta cognos-
cuerit / si defuerint scriptores uberrimi qui eorum res domi & foris gestas sua fa-

Cursus glo-
rię duplex.

Tamberla-
nus.

Hortat ad
studium hu-
manitatis.

Cicero

candia illustrabant: Sacra igitur quedam res cultu & veneratione digna / summa humanitatis & bonarum artium studia: quorum ope & beneficio mortui vitam gloria & fama hominū sempiterna. At ergo ego cum te intelligam a deo inflatam / tum / ut etiam ceteros tuo exemplo incitare queas: non quidem te hortor / verum oro atq; obsecro: ut te eum esse memineris in quem multi respiciunt in quem oēs litterarum cultores summā spem posuerunt: existimantes te multis nostrorū magnam auctoritatem & magnum decus allaturū. Subripias velim quotidie negocijs quæ undiq; impendūt aliquid temporis quod in studijs colloces: quo te ad rectam viuendi rationem confirmes: ut cum venerit ætas / qua te rebus maioribus accommodare queas / tunc illud in te oriatur quod refert noster Cicero in oratione pro Archia poeta / asserens: Cum ad naturam eximiam atq; illustrem / qualis nra est / accesserit oratio quedam confirmatioq; doctrine: tum illud præclarū nescio quid existerē atq; singulare / quale in Africana ac Leio multisq; alijs fuisse testatur. quos oro magis q̄ Cæsarem imitandos tibi proponas: sequens vestigia eorū qui legendi curam cum negocijs cōiungentes / omni vitio & turpitudine caruerūt. Vale: & me ama, Bonon.

Cicero

Poggius florentinus Leonardo Aretino S.D.P.

tota iocosa.

Cum essem pridie in cæcellaria / accessit ad me Antonius luscus vir doctissimus qui a derata: ac plane subridens / manūq; ostendēs / aperiensq; hoc hodie inquit proter spem & opinionem lucratus sum. Erant em̄ in eius vola grossones octo. Quæ cum unde / aut qua via aduenissent percontarer: Modo inquit accessit ad me sacerdos quidā: secretoq; me alloquens / ait quendā cuius nomen reticebat honoris causa / se adisse: dixisseq; in confessione / fraudasse sese quondā Ioannis tempore pape / cuius tunc erat secretarius: de cōmunibus proventibus a deo / ut uniuscuiusq; portio essent octo: quos fatebatur restituendos. Cui cum sacerdos metū inceret religionemq; homo conscientia rei permotus / pecuniam euectigio reddidit distribuendā quibus deberet. Itaq; partem suam tradidisse: & item reliquis se nomine illius faus esse facturū. Hic ego effusus nisi hominis scrupulosam mentem superstitiosa m̄q; religionem. Quid em̄ periculi fuerat: paruam offam ex eorū ore detrahi / qui ipsi bestiam integram deglutissent. Sed heus tu Antoni in quā / doces bo alios octo lucrifacere. Dic te executorem testamenti Iob: & postula partem suam quæ pro illius anima datur. Arripuit consiliū: statimq; proficiscens pecuniā reportauit. Tum ridibundus: dic in quā me Leonardi Aretini nostri negotiorū gestorem: & eius portiunculā postula. nuncq; em̄ eam Florentiam usq; deferet: meliusq; est iuxta lupi sententiā a nobis eam recipi / q̄ perdi ab Leonardo. Quid multa postridie illos quoq; octo grossos potiti sumus. Hos ergo nūmos cum nequire stitui consiliū esset: neq; agrum figuli placeret emere: non erat precium sanguinis / sed mendacij: decreuimus eos Baccho & Cereri consecrare. Itaq; cura demā data est Antonio lusco: penes quem nummi erant: ut in horto suo non conuiuiū intraret / sed bacchanale: in quo & parētaremur Iob mortuo: & tibi vitio laudes ingentissimas persolueremus. Accepit igitur nos Antonius: Cinciu primo: deinde Baratholomeū de monte peliciano: item be Bardis. Conuiuiū fuit solēne / fuscum / ritu ac iocis plenum: & quod pluris erat / vino optimo: quod nos loquaciores paulo reddidit atq; hilariter. Primo sermo fuit de rebus serijs & quæ sapientiam redderent. Cum vero pusillum calescere mensa cepit / in facetas primo sapientia conuersa est: tum etiam in clamores: qui tamen non excederent modum. Demum edendo / potando / disceptando defessi discessimus: ita tamē ut mihi primū inuentio: huius conuiuij gratias agerent qui affuissent: tum vero Antonio presentī. Et absentū

Cōiuij hilitas.